NIVELUL DE INFORMARE AL POPULAȚIEI DIN MEDIUL RURAL PRIVIND CANCERUL DE COL UTERIN

ANTOANETA DRĂGOESCU[1], ANDREEA-DANIELA STĂNILĂ[2]

[1]Universitatea de Medicină și Farmacie „Carol Davila" București, [2] Spitalul Clinic de Urgență pentru Copii „Grigore Alexandrescu", București

Cuvinte cheie: *cancer de col uterin, screening, informare*

Rezumat: *Cancerul de col uterin reprezintă o importantă problemă de sănătate publică, din punct de vedere al incidenței crescute, al ratei de mortalitate și al numărului mare de cazuri depistate în stadii avansate. Cancerul de col uterin afectează femeile în floarea vârstei, adesea încă active și responsabile de copiii și familiile lor. Întreruperea prematură a vieții unei femei implică multiple consecințe asupra mediului familial, social și economic. Studiul se bazează pe aplicarea unui chestionar de opinie pe un lot de 200 de persoane de gen feminin, din mediul rural în județul Buzău. Rezultatele evidențiază un grad scăzut de informare al femeilor privind cancerul de col uterin și metoda de screening – testul Babeș-Papanicolaou. De asemenea, prezentarea populației studiate la consult ginecologic și la testul de screening este scăzută, acest comportament fiind legat de nivelul de instruire și de nivelul de venit lunar. Se evidențiază nevoia de informare și de educare a femeilor din mediul rural privind prevenția.*

Keywords: *cervical cancer, screening, information*

Abstract: *Cervical cancer is an important public health problem, in terms of the incidence, of the mortality rate and the large number of cases detected in advanced stages. Cervical cancer affects women in the flower of age, often still active and responsible for their children and families. Premature interruption of a woman's life involves multiple consequences on the familial, social and economical environment. The study is based on the application of a questionnaire on a group of 200 female gender persons from rural areas in Buzău County. The results show a low informing degree about cervical cancer and screening method "Pap-test". Also, the presentation of the studied population at the gynaecological consult and screening test is low; this behaviour is related to the level of training and the level of monthly income. It highlights the need for information and education of women in rural areas relating to prevention.*

INTRODUCERE

Cancerul de col uterin este prima cauză de mortalitate la femeia de vârstă fertilă în România, ţară care ocupă constant în ultimele două decenii primul loc în Europa ca mortalitate şi incidenţă prin această afecţiune.(1) In anul 2012, incidenţa cancerului cervical a atins o rată de 28,7 cazuri noi diagnosticate la 100000 de femei, iar rata standardizată de mortalitate prin cancer de col uterin a fost de 10,8 decese la 100000 de femei, de circa 3 ori mai mare decât media europeană.(2)

Prevenirea a 90% din totalul deceselor prin cancerul de col uterin se poate realiza prin utilizarea metodei de screening - testul Babeş-Papanicolaou, în condiţiile în care toate femeile din populaţia vizată participă la testarea periodică şi sub condiţia ca toate leziunile depistate să fie urmărite, diagnosticate şi tratate adecvat.(3) Populaţia feminină din mediul rural este considerată una dintre cele mai vulnerabile categorii de populaţii din România.(4)Veniturile scăzute, lipsa educaţiei şi a accesului la informaţii şi servicii medicale, fac din femeile din mediul rural o populaţie cu risc crescut de mortalitate prin cancer de col uterin.

SCOP

Evaluarea nivelului de cunoştinţe şi al gradului de participare, în rândul populaţiei feminine din mediul rural, la screening-ul pentru cancerul de col uterin.

MATERIAL ŞI METODĂ DE LUCRU

Prezentul studiu face parte din categoria studiilor de tip descriptiv, observaţional, abordat într-o manieră transversală. Studiul s-a bazat pe analiza particularităţilor populaţiei feminine în ceea ce priveşte gradul de acceptabilitate şi adresabilitate privind screening-ul pentru cancerul de col uterin. Populația țintă a fost reprezentată de persoane cu vârsta cuprinsă între 20 și 65 de ani, de gen feminin, înscrise pe lista medicului de familie din localitatea Vipereşti, judeţul Buzău. Selecţia populației a fost realizată pe baza următoarelor criterii de includere: vârsta cuprinsă între 20 şi 65 de ani; lipsa unui diagnostic confirmat de cancer de col uterin; femei care sunt asimptomatice sau fără antecedente sugestive pentru patologia de col uterin. Criteriile de excludere au fost: femei care prezintă absenţa congenitală a colului uterin sau histerectomie totală pentru afecţiuni benigne sau maligne; vârsta sub 20 ani şi peste 65 ani. În urma aplicării acestor criterii, a fost selectat un lot de 200 de persoane. Instrumentul utilizat a fost un chestionar de opinie, alcătuit din 35 de întrebări, din care 13 întrebări de tip închis, cu răspuns preformulat unic sau multiplu, 3 întrebări cu răspuns deschis şi 19 întrebări cu răspunsuri mixte. Chestionarele au fost administrate direct persoanelor din grupul țintă, intervalul de timp necesar pentru completare a fost de aproximativ 15 - 20 minute. Prelucrarea și analiza datelor

[1]Autor corespondent: Antoaneta Drăgoescu, Str. Dr. Leonte Anastasievici, Nr. 1-3, Sector 5, 050463 Bucureşti, România, E-mail: antoaneta.dragoescu@gmail.com, Tel:+4021 3180713
Articol intrat în redacţie în 19.01.2014 şi acceptat spre publicare în 23.01.2014
ACTA MEDICA TRANSILVANICA Martie 2014;2(1):14-15

colectate a fost realizată utilizând aplicația EpiInfo, varianta 7.1.3.

REZULTATE

Profilul demografic al populației feminine studiate, evidențiază o medie de vârstă de 37,53 de ani, statutul de căsătorită la 63,5%, existența a cel puțin unui copil la 76%. De asemenea, statutul de angajată la 40% dintre femei, 58,5% având studii gimnaziale și liceale și un venit net lunar până la 1500 Ron. Debutul vieții sexuale a fost, pentru 77% dintre persoane, până la vârsta de 20 de ani. Din punct de vedere al nivelului de cunoștințe privind cancerul de col uterin, 25,6% din populația intervievată nu a știut să identifice dacă există simptomatologie în stadiile incipiente ale bolii. În mod greșit, 48,7% consideră că sângerările sunt primul semn de apariție al bolii. Doar 50% dintre femei au auzit, cel puțin o dată în viața lor, despre virusul Papilloma uman (HPV), principala sursă de informare fiind televizorul, pentru jumătate dintre acestea. Metodele de prevenție ale cancerul de col uterin, care sunt apreciate ca fiind eficiente de către populația studiată în proporție de peste 55%, sunt: examenul ginecologic periodic și testul de screening. Testul Babeș-Papanicolaou este cunoscut de 88% dintre respondente, principalele surse de informare fiind medicul specialist obstetrică-ginecologie (55,7%), televizorul (45,5%) și presa scrisă (26,1%). Cu toate acestea, doar 34,5% dintre femei au făcut acest test. În continuare ne-am propus să evidențiem legătura dintre grupa de vârstă, nivelul de instruire, venitul lunar și participarea la testul de screening. Astfel, cea mai mare participare, s-a înregistrat la grupa de vârstă 35 – 39 ani (figura nr. 1), în rândul femeilor cu un venit lunar de 500-800 Ron (figura nr. 2) și a celor cu studii medii și superioare (figura nr. 3).

Figura nr. 1. Relația test de screening - grupa de vârstă

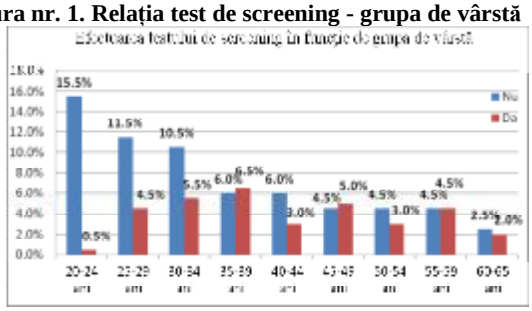

Figura nr. 2. Relația test de screening – venit lunar

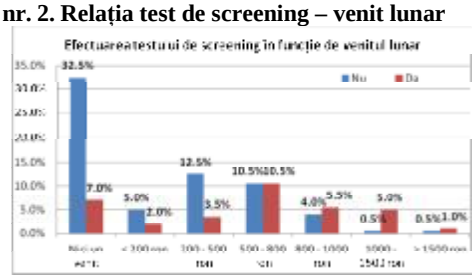

Figura nr. 3. Relația test de screening – nivel de instruire

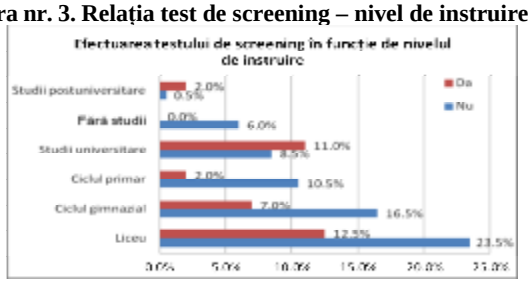

Adresabilitatea la un medic specialist obstetrică-ginecologie se realizează pentru un consult preventiv, doar la 16,1% din persoanele cuprinse în studiu. Principalele motive pentru care nu s-au prezentat la medicul specialist, sunt: lipsa de informații, lipsa banilor, distanța.

Autoevaluarea populației feminine studiate privind nivelul de cunoștințe legate de cancerul de col uterin și de testul de screening, a evidențiat că 85% dintre femei s-au declarat ca fiind ”suficient” și ”insuficient” informate despre aceste subiecte (figura nr. 4).

Figura nr. 4. Autoevaluarea nivelului de cunoștințe

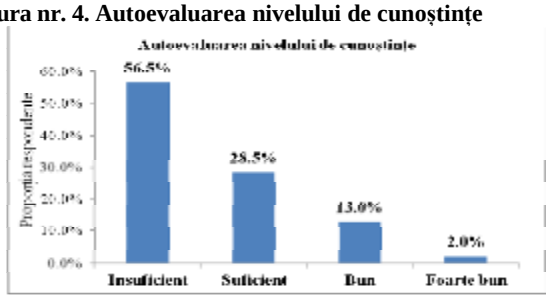

Lipsa de informare reprezintă un important impediment pentru populația feminină studiată, în ceea ce privește participarea la testul de screening. Sursa de informare, considerată de 82% dintre femei ca fiind cu cea mai mare încredere, este reprezentată de medic, fie medicul specialist obstetrică-ginecologie, fie medicul de familie.

CONCLUZII

Cancerul de col uterin și metoda de screening – testul Babeș-Papanicolau, reprezintă un subiect puțin cunoscut de populația din mediul rural, motiv pentru care, o mică parte din această populație apelează la screening ca metodă de prevenție.

Se recomandă dezvoltarea unui program de informare-educare a populației feminine din mediul rural, cu scopul de a crește adresabilitatea la programul național de screening pentru cancerul de col uterin.

REFERINȚE

1. Human Papillomavirus and Related Cancers in Romania. Summary Report 2013, WHO/ICO Information Centre on HPV and Cervical Cancer (HPV Information Centre), http://www.hpvcentre.net/statistics/reports/ROU.pdf.
2. World Health Organization Regional Office for Europe. European health for all database (HFA-DB). Updated: January 2013 http://data.euro.who.int/hfadb/.
3. Institutul Național de Sănătate Publică. ”Strategia Națională pentru Implementarea Programelor de Screening pentru cancerul de col uterin, de sân și de colon”, București 2011.
4. Mincă, D. Sănătate Publică și Management Sanitar. Curs pentru studenții facultății de medicină, Editura Universitară “Carol Davila”, București; 2005.